

လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အပေါ် ကျောက်မီးသွေး၏ အကျိုး သက်ရောက်မှု

မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျောက်မီးသွေးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရာသီဥတု အပေါ် မကောင်းသော ဆိုးကျိုးဖြစ်စေပါသနည်း။

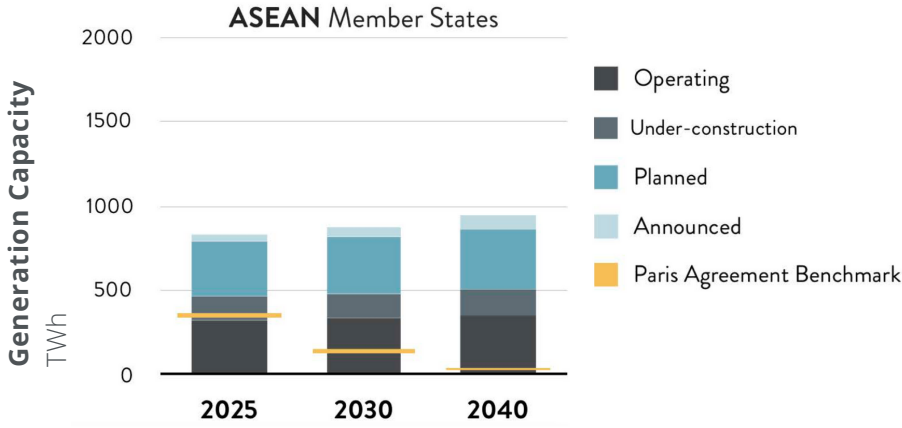
ကျောက်မီးသွေးသည် စွမ်းအင်ထုတ်လွှင့်မှုအလွန်မြင့်သော ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိုဖြစ်စေသည့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒုတိယ အများဆုံး ထုတ်လွှတ်သည့်အရာဖြစ်သည်။ ၎င်းအကြောင်းပြချက်ကြောင့် ကျောက်မီးသွေး အား စွမ်းအင်ရင်းမြစ်အနေဖြင့်အသုံးပြုခြင်းမပြုရန်နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အပြီးတွင် ကျောက်မီး သွေးဖို အသစ်များတည်ဆောက်ခြင်းမပြုရန် ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်များအား ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဆိုလာနှင့်လေစွမ်းအင်ကဲ့သို့သော ပြည့်ဖြိုးမြဲသန့်ရှင်းသည့်စွမ်းအင် ရင်းမြစ်များကို အသုံးပြုရန် နိုင်ငံများအား တွန်းအား ပေးခဲ့သည်။

အရှေ့တောင်အာရှသည် ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်အားအသုံးပြုမှုမြင့်တက်နေသေးသော တစ်ခုတည်းသောဒေသဖြစ်လျက် ရှိဆဲဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိကျောက်မီးသွေး စွမ်းအင် တိုးချဲ့ ထုတ်ဝေရန်စီစဉ်ထားမှု၏ထက်ဝက်မှာ တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသမှဖြစ်သည်။ ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်အသုံးပြုခြင်းမှ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ပြောင်းလဲ အသုံးပြု ခြင်းတွင် အရှေ့တောင်အာရှဒေသသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လုပ်ဆောင်မှုအဆိုးဝါးဆုံးဒေသ အဖြစ် ဖော်ပြခြင်းခံရ သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်အား စက်မှုတိုင်မီအဆင့်တွင် ၂ ဒီဂရီအဆင့်အောက်တွင် ထားရှိထိန်းသိမ်း ထားရန်နှင့် ၁.၅ ဒီဂရီသို့လျော့ ချရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် ဟူသည့် ပဲရစ် သဘောတူညီချက်အောက်ရှိ ကတိကဝတ်များနှင့် စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှုတွင် အာဆီယံ၏ ကျောက်မီးသွေးကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမျှဝေသုံးစွဲမှုမှာ သဟဇာတဖြစ်မှုအလွန်နည်းပါးလျက် ရှိ သည်။

လက်ရှိနှင့်နောင်တွင်အသုံးပြုရန်စီစဉ်ထားသည့် အာဆီယံဒေသတွင်း ကျောက်မီးသွေး အသုံးပြုမှုအား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် ပဲရစ်သဘောတူညီချက်နှင့်အညီ အောင်မြင်မှုရရှိအောင် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရမည် ဟူသည့်အချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ် ထားမှုအား အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပဲရစ်သဘောတူညီမှုနှင့် သဟဇာတမဖြစ်သော ကျောက်မီးသွေးအခြေပြု အသုံးပြုမှု

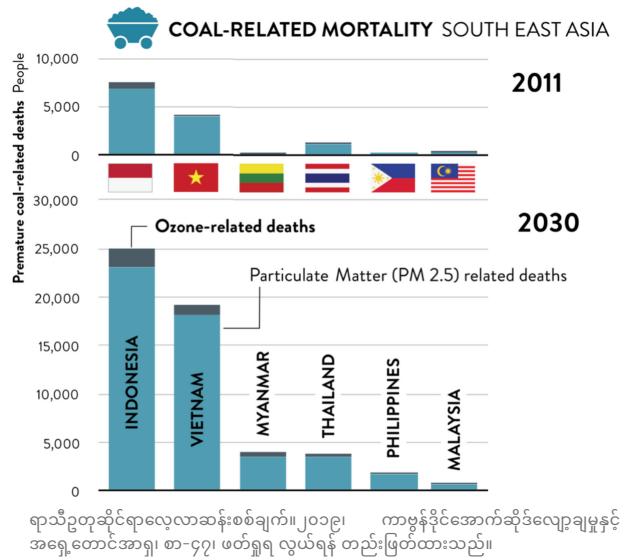

Climate Analytics, 2019, *Decarbonising South and Southeast Asia*, p.6, edited for readability.

အရှေ့တောင်အာရှသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အပြင်းထန်ဆုံးသော အန္တရာယ်ခံစားရမည့် လူဦးရေများမြင့်မားတိုးတက်လျက်ရှိပြီး အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ ခြိမ်းခြောက်ခံရမှုအန္တရာယ်ရှိနေကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတွင် ထိခိုက်အားနည်းဆုံး ဒေသ များတွင်ပါဝင်သောကြောင့် ဤ အခြေအနေမှာ ပြဿနာဖြစ်ဖွယ်အနေအထားတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောက်မီးသွေးသည် အဘယ်ကြောင့် လေထုအတွက် ဆိုးကျိုးဖြစ်စေပါသနည်း။

ကျောက်မီးသွေးအခြေခံစွမ်းအင်များသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အလွန်များပြားသော ကျန်းမာရေး ပြဿနာ များနှင့် အရွယ်မတိုင်မီ သေဆုံးခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ လက်ရှိတွင် ကျောက်မီးသွေး အသုံးပြုခြင်းမှ ထွက်ရှိလာသည့် ဓာတ်ငွေ့များ ကြောင့် တစ်နှစ်လျှင် လူ ၂ သောင်းကျော် သေဆုံး လျက်ရှိပြီး ယခုစဉ်လျက်ရှိသည့် အတိုင်းသာ ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်ဖိုများကို ဆက်လက် တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက ၂၀၃၀ တွင် တစ်နှစ်လျှင် လူ ၇ သောင်းသေဆုံးသည် အထိ မြင့်တက်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းထား ကြပါသည်။

လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့်လည်း ဆိုးကျိုး များစွာရှိပါသည်။ အာဆီယံဒေသတွင် လေထု ညစ်ညမ်းမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော ကုန်ကျစရိတ် မှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၁၆၇ ဘီလီယံရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ကြပြီး ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ၃၅ ရာခိုင်နှုန်း အထိတိုးတက်လာမည် ဖြစ်ကာ တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂၅ ဘီလီယံရှိလာမည်ဟု ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားသည်။

ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များအသုံးပြုခြင်း ဖြင့် ကျန်းမာရေးကိုကောင်းမွန်စေပြီး လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သုံးစွဲရသည့်ကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ကျစေကာ လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရသည့် သေဆုံးမှုနှုန်းကို လျော့ကျ စေမည် ဖြစ်သည်။

ကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုသည် အဘယ်ကြောင့် ရေထုနှင့်မြေထုအတွက် ဆိုးကျိုးရှိစေပါသနည်း

ကျောက်မီးသွေးသည် ရေကို အလွန်အကျွံ အသုံးပြုပြီး ရေထုကိုညစ်ညမ်း စေသည့်အတွက် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ရရှိရေး အတွက် ရေထုကို အလွန်အမင်းအသုံးပြုရ ဆုံးသော ပုံစံများအနက် တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ကျောက်မီးသွေးဖိုတစ်ခုအတွက် ရေအသုံးပြု မှုသည် ၁၀၀၀ မဂ္ဂါဝပ်ရှိပြီး ယင်းသည် တစ်နှစ်လျှင် လူ ၅ သန်းခန့်ရေသုံးစွဲမှုနှင့် တူညီသည်။ ကျောက်မီးသွေးကြောင့် ရေထု ညစ်ညမ်းမှုသည် နှလုံးရောဂါ၊ အရေပြားနှင့် အဆုတ်ကင်ဆာကဲ့သို့သော များစွာသော ရောဂါများကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး မျိုးရိုးဗီဇ ပြောင်းလဲမှုကိုလည်း ဖြစ်စေသည်။

နေရာခွဲခြားခြင်းနှင့်လေအားမှရရှိသောစွမ်းအင်ကိုအသုံးပြုခြင်းသည် သုညရာခိုင်နှုန်းရေ အသုံးပြုမှုသာ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုသည် အဘယ်ကြောင့် ရေထုနှင့်မြေထုအတွက် ဆိုးကျိုးရှိစေပါသနည်း

ကျောက်မီးသွေးများအား မီးရှို့ခြင်းသည် ကျောက်မီးသွေးပြာများထုတ်ပေးပြီး ယင်းတွင် အာဆင်းနစ်၊ ခဲ၊ မာကျူရီကဲ့သို့သော သတ္တဓာတ်များနှင့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွပစ္စည်းများပါရှိသည်။ ကျောက်မီးသွေး ကြောင့် ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် မြေဆီလွှာကို ညစ်ညမ်းစေသည်။ ကျောက်မီးသွေးပြာ များရှိသည့် မြေထုတွင် အဆိပ်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများပါရှိပြီး ယင်းဝတ္ထု ပစ္စည်းများသည် အစားအစာများအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ပါ သည်။ မြေဆီလွှာအဆိပ်သင့်မှုသည် ကျောက်မီးသွေး လောင်ကျွမ်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အက်ဆစ်မိုးကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်သည်။

ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အသုံးပြုရန် နေရာကျယ်ကျယ်လှိုအပ်သော်လည်း လေအားထုတ်သည့် တာဘိုင်ရဟတ်များနှင့် ဆိုလာပြားများထားရှိသည့်နေရာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေမှုမရှိစေပါ။

မည်သည့်တို့ကိုဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသနည်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ကန့်သတ်ရန်နှင့် ကျန်းမာရေးခံစားခွင့်၊ ရေလက်လမ်းမိရရှိမှု၊ အစားအစာရရှိခွင့်၊ ကျန်းမာသောပတ်ဝန်းကျင်ရရှိမှု စသည့် လူ့အခွင့်အရေးများများ အပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုလျော့ချရန် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကျောက်မီးသွေးအခြေခံစွမ်းအင်အသုံးပြုနေမှုများ ရပ်တန့်ရန်အလွန်အရေးကြီးပြီး ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်သုံးစွဲမှုလုံအားကို လျော့ချမှုသေချာစေရန်နှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲနှင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ထုတ်လွှင့်မှုနည်းသောစွမ်းအင်ရင်းမြစ်များကို ပြောင်းလဲသုံးစွဲရန် ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ယင်းကိုဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

- ✔ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်ဖိုအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း မရှိစေရန်။
- ✔ ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် နောက်ဆုံးထားပြီး ကျောက်မီးသွေး စွမ်းအင်အသုံးပြုခြင်းအား ရပ်တန့်ရန်

ယင်းကိုဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကိုဆောင်ရွက်ရမည်-

- ✔ ဆိုလာစွမ်းအင်နှင့်လေစွမ်းအင်တို့ကဲ့သို့သော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အသုံးပြုမှုအား လျင်မြန်စွာ မြှင့်တင်ရန်၊
- ✔ ကဏ္ဍအားလုံးတွင် ပမာဏများစွာစွမ်းအင်သုံးစွဲမှုများ လျော့ချရေး သေချာ စေရန်

မူဝါဒများတွင် လူ့အခွင့်အရေး၊ ကျား/မရေးရာ၊ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကိုလျော့ချခြင်းနှင့် လုံခြုံပြီး လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်သောစွမ်းအင်များကိုရရှိနိုင်မှုအားမြှင့်တင်ခြင်းတို့အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ အာဆီယံဒေသ၏ ကိုဗစ်-၁၉ ပဋိပက္ခမှစီးပွားရေးအရ လွတ်မြောက်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များသည် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲနှင့်သန်ရှင်းသောစွမ်းအင်ကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ခြင်းကို အဆင့်မြှင့်ရန် အခွင့်အရေးကောင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှသည် ပို့ကုန်ဆိုင်ရာစီးပွားရေးဒဏ်ကိုလျော့ကျစေမည့်၊ ကျန်းမာရေး အခက်အခဲများကို လျော့ချမည့်၊ လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့်သုံးစွဲရသော ကုန်ကျ စရိတ်များကို လျော့ချမည့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကနေရာ ဖြစ်ပါသည်။ အာရှတွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ကဏ္ဍရှိအလုပ်အကိုင် ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အာရှတွင်ရှိသည့်အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ဆောင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးကို ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင်

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်မှုတွင် ကမ္ဘာ့ပဉ္စမအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းအား ကျောက်မီးသွေးမှရရှိသုံးစွဲသည်။ ၎င်း၏ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အမျိုးသား စွမ်းအင်မူဝါဒအရ ပြည်တွင်းကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုမှာ ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၃ ဆပိုမိုမည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေးဖိုအသစ်များ တည်ဆောက်သည့် နိုင်ငံ ၅ နိုင်ငံအနက်တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

ကိုဗစ်-၁၉ : အမျိုးသားပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်တွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော စီးပွားရေးကို ဖော်ဆောင်ရန်အစီအစဉ်များမပါရှိပါ။ ယင်းအစား သတ်မှတ်ချက်များမရှိပဲ ကျောက်မီးသွေးအဓိကထားပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်ယူ သုံးစွဲရန်သာ ပါရှိသည်။ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်အကြား၌ အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၂ သိန်း ငြိမ့်သောင်းခန့်အား ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်မတိုင်မီ လက်ရှိဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သော ကျောက်မီးသွေးသုံး စွဲနေမှု များအား ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျော့ချရန်နှင့် ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေး အသုံးပြုမှုများအား ရပ်ဆိုင်းရန်

- ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများအသုံးပြုခြင်းကို ဖယ်ရှားရန်နှင့် ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာအတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားရန်
- အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံစွမ်းအင်ထောက်ပံ့မှု၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းတွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုများ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်ရန်
- ကိုဗစ်-၁၉ မှစီးပွားရေးရာပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးတွင် Perusahaan Listrik Negara (PLN) ကဲ့သို့သော လျှပ်စစ်ထုတ်ယူမှုလုပ်ငန်းများအား ပဲရစ်သဘောတူညီမှု နှင့်အညီ ဖြစ်စေရေးအတွက် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်လျော့ချရေး စည်းကမ်းချက် များကို ချမှတ်ရန်

မလေးရှားနိုင်ငံတွင်

မလေးရှားနိုင်ငံ၏ ၅ ခုမြောက်အကြီးဆုံးစွမ်းအင်မှာ ကျောက်မီးသွေးဖိုများဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များသုံးစွဲထုတ်ယူမှုမှာ နိုင်ငံ၏စုစုပေါင်း စွမ်းအင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲမှု၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပြီး ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်စွမ်းအင် ထုတ်လွှင့်မှုလျော့ချရေး ကြိုးပမ်းမှုမှာ အလွန်နိမ့်ကျလျက်ရှိနေသည်။

ကိုဗစ်- ၁၉ မလေးရှားနိုင်ငံ၏အစိမ်းရောင်ကဏ္ဍလေးခုအစီအစဉ်သည် မလေးရှားရင်းဂစ် ၁၃ ဘီလီယံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဘီလီယံ) ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး LED သုံးလမ်းမီးများ၊ အဆောက်အဦခေါင်းမိုးများပေါ်တွင်ဆိုလာပြားများ တပ်ဆင်ခြင်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးသည့် စီမံကိန်းများပါရှိသည်။ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန(MESTECC) သည် ၁၄၀၀ မဂ္ဂါဝပ်ရရှိမည့် ဆိုလာစီမံကိန်းများအတွက် တင်ဒါများခေါ်ယူမှုကို ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းကို တိုက်တွန်းအားပေး ရန်နှင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ဘေးမှ စီးပွားရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးကြိုးပမ်းရာတွင် စိမ်းလန်းစွာ ထူထောင်မှုကို အားပေးရန် အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် မလေးရှားနိုင်ငံ၌ ကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုကို ရပ်ဆိုင်းရေး
- စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာအခက်အခဲများကိုဖြေရှင်းပြီး လေစွမ်းအင်နှင့်ဆိုလာစွမ်းအင် ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ရေး

မြန်မာနိုင်ငံတွင်

ကျောက်မီးသွေးပေါ်တွင် မှီခိုအားထားမှုလျော့နည်းနေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျောက်မီးသွေးဖိုအသစ်များထပ်မံ တည်ဆောက်ခြင်းမပြုရန် ကတိကဝတ်များမပြုသေးပါ။ လက်ရှိအချိန်တွင် ဆိုလာစွမ်းအင်နှင့်လေစွမ်းအင်များကိုအသုံးပြုရန် ရည်မှန်းချက်မှာ နိမ့်ကျ ဆဲ ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဆိုလာစွမ်းအင် ၁၇၀ မဂ္ဂါဝပ်ရရှိရန်သာ ရည်ရွယ် ထားသည်။

ကိုဗစ် - ၁၉ : အဆောက်အဦးခေါင်မိုးများပေါ်တွင် ဆိုလာပြားများထားရှိခြင်းကို တွန်းအားပေးခြင်းနှင့် ဆို လာစွမ်းအင် ၁ GW ရှိသည့်တင်ဒါစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခြင်းတို့ ပါရှိသည့် အစီအစဉ်ကြီးတစ်ရပ်ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မတ်လတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာ ခဲ့သည်။

အကြံပြုချက်များ

- အများပြည်သူသိရှိပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသည့်စံနှုန်းများပါရှိသည့် စွမ်းအင်ဝယ်ယူရေး သဘောတူညီမှုစာချုပ် များ၊ အခွန်သတ်မှတ်မှုများ၊ အစိုးရအစီအစဉ်များနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာအစီအစဉ်များအားဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်
- ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဆိုင်ရာရည်မှန်းချက်ကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိတိုးမြှင့်ရန်
- ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ဘေးမှစီးပွားရေးရာပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးတွင် စိမ်းလန်းသော ပြန်လည်ထူထောင်မှုဖြစ် ရေးနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးရေးအတွက် ထပ်တိုးဆောင်ရွက်မှု များအားပေါင်းစည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်
- ကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုကို ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် အပြီးအပိုင် ရပ်တန့်ရန်

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင်

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် ကျောက်မီးသွေးများထပ်မံထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်းကို တရားဝင် ဆိုင်းငံ့ထားပြီး ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အသုံးပြုမှုကို ပိုမိုရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ပထမဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းဆိုင်းငံ့မှုမှာ ဖိ လစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏စွမ်းအင်စီမံကိန်းတွင်မပါရှိပါ။ ယင်းစီမံကိန်းတွင် ကျောက်မီးသွေး စွမ်းအင်ကို ရောနှောသုံးစွဲမှုအား ၂၀၁၈ ခုနှစ် တွင် မြင့်မားလျက်ရှိပြီးဖြစ်သည့် ၅၂.၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၅၅.၃ ရာခိုင်နှုန်းသို့မြှင့်တင်အသုံးပြုရန်ပါရှိသည်။

ကိုဗစ်- ၁၉ : စီးပွားရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်တွင် အစိမ်းရောင် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်များပါရှိပြီး ယင်းတို့အနက်တစ်ခုမှာ ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်နှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိသည့်ကုမ္ပဏီများအား အခွန်များလျော့ချပေးမည့် ကော်ပရိတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရေးနှင့် အင်တာပရိုက်စီပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွန် အခများအက်ဥပဒေ ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဖိလစ်ပိုင်စွမ်းအင်စီမံကိန်းနှင့် ပဲရစ်သဘောတူညီချက်ပါ အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးဖြတ် ချက်ချဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် သုံးသပ်ချက်များအား ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ် သုံးစွဲမှု ဆိုင်းငံ့ခြင်းတွင် ပေါင်းစပ်မှုရှိစေရေး သေချာစေရန်
- ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် စွမ်းအင်ထောက်ပံ့မှုအားလုံးမှ ကျောက်မီးသွေးအား ရပ်တန့်ရေး တိကျရှင်းလင်းသောရည်မှန်းချက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရန်
- စွမ်းအင်မူဝါဒများတွင် ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုအားရပ်ဆိုင်းခြင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရန်နှင့်အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ရန်
- ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ဘေးမှစီးပွားရေးရာပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးတွင် စိမ်းလန်းသော ပြန်လည်ထူထောင်မှုဖြစ်ရေးနှင့်
- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးရေးအတွက် ထပ်တိုးဆောင်ရွက်မှုများအားပေါင်းစည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်

ထိုင်းနိုင်ငံတွင်

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်တွင် ၂၀၃၇ ခုနှစ်၌ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ် ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်စီမံကိန်းများမှ ရရှိရန် ရည်ရွယ်ထားပြီး ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်အသုံးပြုခြင်း သည် ပုံစံသဘောတူညီချက်နှင့် မကိုက်ညီဘဲ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းတွင် ဆက်လက်ကျန်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါဘေးမှ ပြန်လည်ထူးထောင်ရေးဆိုင်ရာ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အစီအစဉ် ၄ ခု တွင် သိသာထင်ရှားသော အစိမ်းရောင် ကနဦး ဆောင်ရွက်မှု တစ်စုံတစ်ရာ မပါရှိပါ။

အကြံပြုချက်များ

- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဥပဒေရေးရာမူဘောင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေးနှင့် လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးမှု ပိုမို ကောင်းမွန်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်။
- ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ဘေးမှစီးပွားရေးရာပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးတွင် စိမ်းလန်းသော ပြန်လည်ထူထောင်မှု ဖြစ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးရေးအတွက် ထပ်တိုး ဆောင်ရွက်မှုများအားပေါင်းစည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်။
- ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကျောက်မီးသွေးအသုံးပြုမှုကို ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရုပ်တန်ရေးသေချာစေရန် စွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်နှင့် အခြားသက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင်

စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ် ၈ မူကြမ်းတွင် စီစဉ်ပြီးဖြစ်သော ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်အသုံးပြု မှုများကို ရုပ်ဆိုင်ရန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းရန် ပါရှိသော်လည်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၂၀၂၀ - ၂၀၂၅ တွင် ကျောက်မီးသွေး ၁၈ GW ထုတ်ယူသုံးစွဲရေးဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ဆဲဖြစ်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှတွင် ဒုတိယ မြောက် အကြီးဆုံး ကျောက်မီးသွေးပိုက်လိုင်းရှိသော နိုင်ငံလည်းဖြစ်သည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ဆိုလာစွမ်းအင်အသုံးပြုမှုများ တိုးမြှင့်ခဲ့သော်လည်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏ စီးပွားရေး ပြန်လည်ထူးထောင်ရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များတွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် အသုံးပြုရေးကို သော်လည်းကောင်း စိမ်းလန်းစွာ ပြန်လည်ထူထောင် ရေးကို သော်လည်းကောင်း ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

အကြံပြုချက်များ

- စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ် ၈ မူကြမ်းတွင် ပါရှိသည့် ကျောက်မီးသွေး စွမ်းအင် အသုံးပြုမှု အသစ်များ စီစဉ်ထားရှိမှုကို ပယ်ဖျက်ရန်။
- ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုကို အပြီးအပိုင်ရပ်တန့်ရန်။
- အမျိုးသားအဆင့် အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၅၅ တွင်ပါရှိသည့်စွမ်းအင်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင်
- ဖန်လုံအိမ်အာနိသင်ထုတ်လွှင့်မှုလျော့ချရေးဆိုင်ရာရည်မှန်းချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်ရေးဆောင်ရွက် ရန်
- ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ဘေးမှစီးပွားရေးရာပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးတွင် စိမ်းလန်းသော ပြန်လည်ထူထောင် မှုဖြစ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးရေးအတွက် ထပ်တိုး ဆောင်ရွက်မှုများအားပေါင်းစည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်။

လွှတ်တော်အမတ်များအနေဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်သောအချက်များ

- နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ ၂၀၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေး အသုံးပြုခြင်းအား ရုပ်ဆိုင်းရေးကတိကဝတ်ပြုရန် လည်းကောင်း၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်မှစတင်ပြီး ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု အသစ်များ မပြုလုပ်ရန် လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနအား လွှတ်တော်တွင် မေးခွန်း မေးမြန်း ခြင်းဖြင့် အစိုးရအားတိုက်တွန်းပါ
- စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာဥပဒေများပြု ခြင်းနှင့် အမျိုးသားအဆင့် ဘက်ဂျက်ဥှ ထည့်သွင်းခြင်းတို့တွင် အဆိုပါရည်မှန်းချက် များအား မိတ်ဆက်မှုကို မြှင့်တင်ပါ
- မိမိ၏မဲဆန္ဒနယ်တွင် ကျောက်မီးသွေးကင်းစင် ရေးစဉ်းရုံးလှုံ့ဆော်ပါ။ မိမိ၏ မဲဆန္ဒနယ်တွင် ကျောက်မီးသွေးဖို ရှိ/မရှိနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုး မြဲစွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မ ဆောင်ရွက်ရသေးသည့် အလားအလာများရှိ/မရှိ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။ မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ဆိုင်ရာစီမံကိန်း များအကြောင်းနှင့် ယင်းစီမံကိန်းများဆောင်ရွက် ခြင်းက ၎င်းတို့ အတွက် အကျိုးရှိ/မရှိနှင့် ၎င်း တို့၏စိုးရိမ်ပူပန်မှုများအား ဆွေးနွေးပါ
- APHR ၏ မူဝါဒကြေညာစာတမ်းကိုလက်မှတ်ရေးထိုး ပါ။ ကျောက်မီးသွေးသုံးစွဲမှု ကင်းစင်ဒေသဖြစ်ရေးနှင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါဘေးမှရှောင်တည်တံ့ ခိုင်မြဲ သောစီးပွားရေးတစ်ရပ်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် မိမိ၏တာဝန်ကို အသုံးပြုပြီး လှုံ့ဆော်စဉ်းရုံးပါ။ ဥပမာအားဖြင့် စီးပွားရေးပြန်လည် ထူထောင်ရေး ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များသည် တည်ရှိပြီး သာဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များကို မ ထိခိုက်စေရန်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်စနစ်များအတွက် တိုက်ရိုက် အထောက်အပံ့နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင် သတ်မှတ်ထားသောစည်းကမ်းချက်များကို ပုံရစ် သဘောတူညီချက်ပါ ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်လျော့ချရေးအတွက် ဖြေလျော့ ပေးခြင်းတို့ပါဝင်သည်။
- အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသောလွှတ်တော် ကော်မတီတွင် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာကိစ္စများကို အဓိကကိစ္စ ရုပ်အနေဖြင့် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါ။ အချို့နိုင်ငံများတွင် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကော်မတီ များက ပုံရစ်သဘော တူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အစိုးရများ၏လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို မေးမြန်းခြင်းနှင့် တရားဝင်တုံ့ပြန် ချက်ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ပိုမိုသိရှိလိုပါက

- ကိုဗစ်- ၁၉ ကပ်ရောဂါဘေးမှရှောင်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော စီးပွားရေးပြန်လည် ထူထောင်နိုင်ရေးကိုမြှင့်တင်ရန် လွှတ်တော်အမတ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အချက်များ ဆိုင်ရာ မူဝါဒကြေညာစာတမ်းနှင့်အွန်လိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ
- ရာသီဥတုစမ်းစစ်လေ့လာချက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လ၊ တောင်နှင့် အရှေ့တောင် အာရှတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်လျော့ချခြင်း
- အစီမံအစဉ်ပြင်ဆင်ရေး၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်စက်တင်ဘာလ၊ အရှေ့တောင် အာရှစွမ်းအင်ကဏ္ဍဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်၊ ၁.၅ ဒီဂရီ လမ်းကြောင်းကို ဆန့်ကျင်သောအမျိုးသားအဆင့်စွမ်းအင်နှင့်အသွင်ကူးပြောင်းမှုဆိုင်ရာတိုးတက်မှုအခြေအနေအား စမ်းစစ်ခြင်း
- Internationale Nederlanden Groep ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ၊ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါဆိုင်ရာ အာရှ၏ဆိုးရွားသောတုန့်ပြန်ချက်

အချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလိုလျှင်လည်းကောင်း၊ သင့်နိုင်ငံနှင့်လွှတ်တော်တွင် ယင်းကိစ္စများအားဖြေရှင်းရာတွင် ကူညီထောက်ပံ့မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး စိတ်ဝင်စားပါက ကျေးဇူးပြု၍ [Cannelle Gueguen-Teil cannelle@aseanmp.org](mailto:cannelle@aseanmp.org) အားဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။